

Dato	10. januar 2019
Sagsbehandler	Kim Remme Birkholm
Mail	kb@vd.dk
Telefon	+45 7244 3065
Dokument	18/15963-11
Side	1/6

Afgørelse af klage over afslag på belysning på S og S-vej

Vejdirektoratet har behandlet jeres klage af 31. oktober 2018. I har klaget over Mariagerfjord Kommunes afslag af 30. oktober 2018 på at opstille gadebelysning på den ansøgte strækning af S og S-vej efter privatvejslovens¹ § 59, stk. 6.

Vejdirektoratets afgørelse

Vejdirektoratet har truffet afgørelse efter § 6, stk. 1, nr. 2, i bekendtgørelse om Vejdirektoratets opgaver og beføjelser².

Vejdirektoratet opretholder Mariagerfjord Kommunes afgørelse.

Vores kompetence

Vi kan vurdere, om kommunen i forbindelse med sin afgørelse har fulgt privatvejsloven, forvaltningsloven³ og almindelige forvaltningsretlige regler.

Vi kan ikke tage stilling til kommunens skøn inden for lovens rammer. Det betyder, at vi ikke kan tage stilling til det rimelige eller hensigtsmæssige i f.eks. kommunens vurdering af, at der ikke er behov for vejbelysning på stedet. Vi kan heller ikke tage stilling til, om kommunen har overholdt god forvaltningsskik.

Kommunens afgørelse

Kommunen har ved brev af 30. oktober 2018 meddelt afslag på at opstille gadebelysning på den ansøgte strækning af S og S-vej. Kommunen har henvist til privatvejslovens § 59, stk. 6.

¹ Lov om private fællesveje, lovbekendtgørelse nr. 1234 af 4. november 2015, som ændret ved § 5 i lov nr. 175 af 21. februar 2017.

² Transport- og Bygningsministeriets bekendtgørelse nr. 121 af 8. februar 2016 om opgaver og beføjelser i Vejdirektoratet, som ændret ved bekendtgørelse nr. 1636 af 15. december 2016 og bekendtgørelse nr. 1207 af 5. oktober 2018.

³ Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014, som ændret ved lov nr. 503 af 23. maj 2018

Klagen til Vejdirektoratet

I har i klagen anført, at jeres anmodning til kommunen er begrundet i kriminalpræventive og kriminalitetsbekæmpende formål. I mener, at hvis kommunen når frem til, at der skal opstilles vejbelysning på den omhandlede strækning, så skal kommunen også træffe afgørelse om fordelingen af udgifter blandt de vejberettigede. I har også anført, at kommunens sagsbehandlingstid er åbenlyst urimelig, idet I den 9. april 2018 har anmodet kommunen om at tage stilling til forholdet og kommunen har truffet afgørelse den 30. oktober 2018, selvom den tidligere har oplyst en sagsbehandlingstid på 6-8 uger. I mener, at der er tale om forskelsbehandling, da kommunen har afholdt udgifterne vedrørende gadebelysningen for en stor del af S og S-vej, som allerede er etableret og som I har anmodet om at få videreført, både af hensyn til forskelsbehandling og af kriminalpræventive hensyn. I den forbindelse har I henvist til kommunens belyningsplan for 2014-2024, hvoraf det om rapportens formål fremgår, at kommunen kan lade vejbelysningen overdrage til grundejerne/de vejberettigede, men der er tale om en individuel beslutning.

Sagens oplysninger

Vejene er to private fællesvej, som ligger i byzone, og de bliver derfor administreret af kommunen som vejmyndighed efter reglerne i privatvejslovens afsnit III (om private fællesveje i byer og bymæssige områder), jf. lovens § 3, stk. 1, jf. § 1, stk. 2.

På baggrund af anmodningen har kommunen bedt politiet om en udtalelse angående den kriminalitetsbekæmpende effekt af vejbelysning på stedet.

Kommunen har vurderet, at der ikke er almene eller offentlige hensyn, såsom at vejen indgår i et stinetværk med tilstødende boligområder, som medfører, at kommunen vil etablere og betale for gadebelysning på den omhandlede strækning. Kommunen har i sin vurdering lagt vægt på områdets karakter af boligvej samt politiets udtalelse.

Kommunen har i afgørelsen nævnt, at politiet har vurderet, at de forhold, som er anmeldt til politiet helt overvejende kan henføres til en verserende nabokonflikt. Forholdene omhandler bl.a. hærværk og chikane. Politiet har ingen bemærkninger til særlige færdselsmæssige eller offentlige hensyn.

Kommunen har i afgørelsen også oplyst, at det ikke er udtryk for forskelsbehandling, at kommunen afholder udgiften til belysning på nogle af de private fællesveje i den tidligere Hobro Kommune. Det er alene udtryk for ændret administrationspraksis, som følge af kommunens belyningsplan for 2014-2024, hvoraf det fremgår, at udgiften til etablering og drift af gadebelysning på private fællesveje, skal afholdes af de vejberettigede på de private fællesveje.

Den 9. november 2018 har politiet på din foranledning sendt en supplerende udtalelse, hvori politiet oplyser, at *"gadebelysning i en række tilfælde har generalpræventive effekter for kriminalitetsforebyggende adfærd og også i en række tilfælde har afledte kriminalitetsbekæmpende effekter."* Det er også politiets erfaring og vurdering, *"at anvendelse af tiltag der kan modvirke personidentifikation via lys og evt. overvågning anvendes oftere og oftere. Disse modtiltag har betydning for kriminalitetsbekæmpelsen og dermed opklaringen af en sag. Hvorvidt opstilling af gadebelysning vil virke hæmmende for en handling der opleves og anmeldes som kriminalitet eller chikane i det konkrete tilfælde, er derfor Politiet ubekendt."*

Hvilke regler gælder?

Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at private fællesveje skal holdes belyst, hvis den vurderer, at dette er nødvendigt af hensyn til færdslen på vejen eller for at tilgodese andre almene, offentlige hensyn, jf. privatvejslovens § 59, stk. 1.

Når kommunalbestyrelsen træffer en afgørelse efter § 59, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen sørge for, at vejbelysningen udføres som et samlet arbejde under kommunens kontrol. Det betyder bl.a., at kommunen skal overholde procedurereglen i privatvejslovens § 48. Udgifterne fordeles blandt de vedligeholdelsesforpligtede efter de principper, der er fastlagt i privatvejslovens §§ 49 og 51. Det fremgår af privatvejslovens § 59, stk. 2.

Hvis kommunalbestyrelsen kræver forbedringer i vejbelysningen af hensyn til den almene færdsel på vejen, skal kommunen afholde anlægsudgifterne og en forholdsmæssig del af driftsudgifterne hertil, jf. privatvejslovens § 59, stk. 5.

Endelig er det fastslået i lovens § 59, stk. 6, at kommunen kan afholde udgifter til anlæg, forbedring og drift af vejbelysning, hvis almene, offentlige hensyn taler derfor.

Vejdirektoratets vurdering og afgørelse

Indledningsvist skal Vejdirektoratet oplyse, at vi ikke kan tage stilling til spørgsmål om god forvaltningsskik, herunder om en vejmyndigheds sagsbehandlingstid er åbenlyst urimelig. Vi kan derfor ikke tage stilling til denne del af klagen.

Vejdirektoratet kan konstatere, at kommunen har truffet afgørelse om, at kommunen ikke kræver, at der opstilles vejbelysning på den omhandlede strækning af S og S-vej. Kommunen har bl.a. begrundet dette med, at der er tale om en boligvej.

Kommunen har også vurderet, at der ikke er hensyn til den almene færdsel, såsom at vejen indgår i et stinetværk med tilstødende boligområder, som medfører, at kommunen vil etablere og betale for vejbelysning på den omhandlede strækning.

Endelig har kommunen vurderet, at der ikke er andre almene, offentlige hensyn, særligt kriminalpræventive forhold, som medfører, at kommunen vil etablere og betale for vejbelysning.

Vejdirektoratet må på den baggrund forstå, at kommunen har vurderet, at der hverken er behov for vejbelysning af hensyn til de vejberettigedes færdsel, offentlighedens færdsel på strækningen eller af kriminalpræventive eller tryghedsskabende årsager.

Kommunen har på baggrund af politiets supplerende udtalelse til dig vurderet, at der ikke er anledning til at ændre vurderingen af behovet for vejbelysning.

Begrundelse

En afgørelse, der meddeles skriftligt, skal være begrundet. Kun i tilfælde hvor parten fuldt ud får medhold, er der ikke krav om, at afgørelsen skal begrundes. Dette fremgår af forvaltningslovens § 22.

En begrundelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, som afgørelsen er truffet efter. I de tilfælde, hvor afgørelsen er truffet på baggrund af et skøn, skal begrundelsen indeholde en beskrivelse af de hovedhensyn, som er lagt til grund for afgørelsen. Det fremgår af forvaltningslovens § 24, stk. 1.

Derudover skal den indeholde en kort beskrivelse af de faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen. Det fremgår af forvaltningslovens § 24, stk. 2.

En skønsmæssig afgørelse skal være begrundet i de faktiske forhold, og baggrunden for skønnet skal forklares.

Begrundelsen skal udgøre en forklaring på, hvorfor afgørelsen har fået det pågældende indhold. Begrundelsen skal derfor indeholde en stillingtagen til en parts relevante indsigelser.

Det er Vejdirektoratets vurdering, at kommunen ikke blot burde have henvist til privatvejslovens § 59, stk. 6, som hjemmel for sin afgørelse, men især til privatvejslovens § 59, stk. 1, som er den bestemmelse, hvorefter kommunen som vejmyndighed kan beslutte, om der skal være vejbelysning på en privat fællesvej eller en strækning heraf.

Det er dog Vejdirektoratets vurdering, at den forkerte hjemmelshenvisning ikke har haft indflydelse på resultatet af afgørelsen, hvorfor det ikke i sig selv betyder, at afgørelsen er ugyldig.

Vejdirektoratet kan ikke tage stilling til kommunens skøn over behovet for vejbelysning på den omhandlede strækning, men kan dog konstatere, at kommunens vurderinger er tilstrækkeligt begrundet i de faktiske forhold.

Vejdirektoratet har ikke grundlag for at antage, at kommunen med afgørelsen har varetaget usaglige hensyn.

Lighedsprincippet

Efter det forvaltningsretlige lighedsprincip skal en myndighed i almindelighed behandle væsentlig lige forhold ens i retlig henseende. Princippet er således et værn mod usaglig forskelsbehandling.

Lighedsprincippet får først betydning, når der foreligger et sammenligningsgrundlag, som et konkret tilfælde kan holdes op imod, fx en konkret afgørelse, forvaltningens praksis eller skrevne interne regler.

Lighedsprincippet forpligter den enkelte myndighed til at træffe afgørelse i overensstemmelse med myndighedens egen lovlige praksis. Der skal være ensartethed i vægtningen af de saglige hensyn, og enhver forskelsbehandling skal begrundes sagligt.

Lighedsprincippet er dog ikke til hinder for ændring af en praksis, når der er tale om en generel og lovlig ændring og ikke en enkeltstående vilkårlig fravigelse fra reglen.

For at der kan være tale om usaglig forskelsbehandling skal det være én og samme myndighed, der behandler sammenlignelige tilfælde forskelligt på et usagligt grundlag. Andre kommuners praksis

kan næppe forpligte en kommunal myndighed, idet der er tale om sideordnede og uafhængige myndigheder.

Lighedsprincippet kan ikke antages at forpligte forvaltningen til at træffe en retsstridig afgørelse. Lighedshensynet må i stedet varetages ved, at det overvejes, om tidligere afgørelser skal genoptages og omgøres.

I den forbindelse kan Vejdirektoratet oplyse, at bestemmelserne i privatvejslovens § 59, stk. 5 og 6, om vejmyndighedens hjemmel til at afholde udgifterne til vejbelysning på private fællesveje blev indsat ved revision af privatvejsloven i 2010⁴ og trådte i kraft 1. januar 2012.⁵ Det fremgår af lovbemærkningerne til privatvejslovens § 59, at forinden da har kommunerne i medfør af kommunalfuldmagtsreglerne haft en vis adgang til at afholde udgifter til vejbelysning på private fællesveje. Efter disse regler har en kommune ikke kunnet afholde udgifter til vejbelysning, der udelukkende er krævet af færdselsmæssige hensyn, men har kunnet afholde udgifterne (helt eller delvist), hvis kravet om vejbelysning (også) er stillet for at varetage andre saglige hensyn, som det tilkommer kommunerne at varetage, såsom arkitektoniske, tryghedsmæssige eller kriminalpræventive hensyn, eller efter omstændighederne hensynet til en forsvarlig økonomisk forvaltning. Med ændringen kan kommunerne også afholde udgifter til vejbelysning, der udelukkende er krævet af færdselsmæssige hensyn, hvis almene, offentlige hensyn taler derfor. Det er ikke hensigten med de nye bestemmelser udtømmende at regulere kommunernes mulighed for at afholde udgifter til vejbelysning på private fællesveje. Bestemmelserne regulerer således ikke, i hvilket omfang kommunerne kan afholde sådanne udgifter i medfør af kommunalfuldmagtsreglerne.

Da der for så vidt angår vejbelysningen på de øvrige strækninger af S og S-vej er tale om forhold etableret før kommunalreformen og dermed før vedtagelse af ovennævnte bestemmelser i privatvejslovens § 59, har kommunens betaling af udgifterne til denne belysning ikke hjemmel i privatvejsloven. Hvorvidt kommunens betaling for belysningen er i strid med kommunalfuldmagten kan Vejdirektoratet ikke udtale sig om. Vi må i den forbindelse henvise til det kommunale tilsyn.⁶

Som nævnt ovenfor kan lighedsprincippet ikke antages at forpligte forvaltningen til at træffe en retsstridig afgørelse. Vi mener derfor ikke, at kommunens klart begrundede vurdering af, at der ikke er behov for at etablere vejbelysning på den omhandlede strækning, kan tilsidesættes af lighedsprincippet.

Partshøringsbemærkninger

I har ved e-mail af 9. januar 2019 fastholdt, at det er relevant, at kommunen fastlægger kredsen af vejberettigede og fordelingen af udgifterne til brug for jeres ønske om opsætning af vejbelysning på eget initiativ, men dog med godkendelse fra kommunen. I finder det således rimeligt, at kommunen forud oplyser jer om en eventuel udgiftsfordeling, inden I går ind et projekt til omkring 100.000 kr.

⁴ <http://www.ft.dk/samling/20101/lovforslag/L48/index.htm>

⁵ Bestemmelserne blev oprindeligt indsat i privatvejsloven som § 59, stk. 4 og stk. 5.

⁶ I kan læse mere om tilsynet her: <https://ast.dk/tilsynet/sadan-behandler-tilsynet-en-sag>.

Vejdirektoratet kan oplyse, at vejmyndigheden kun skal udarbejde en fordeling af udgifterne til et projekt om vejbelysning, når vejmyndigheden med hjemmel i privatvejslovens § 59, stk. 1, bestemmer, at en eller flere private fællesveje skal holdes belyst. Det fremgår af privatvejslovens § 59, stk. 2.

Det betyder, at hvis I på privatretligt grundlag ønsker at opsætte vejbelysning på vejene, så vil det ske på aftaleretligt grundlag, og uden at vejmyndigheden ved afgørelse efter privatvejsloven stiller krav herom. Det samme er tilfældet, for så vidt angår spørgsmålet om, hvem der skal betale for opstillingen og driften af sådan privat etableret vejbelysning.

Der er således ikke hjemmel i privatvejsloven til, at kommunen som vejmyndighed i forbindelse med et sådant privat projekt fastlægger kredsen af vejberettigede eller fordeler udgifterne til projektet.

Vi foretager os ikke mere i sagen.

I er velkomne til at kontakte mig, hvis I har spørgsmål.

Afgørelsen er også sendt til Mariagerfjord Kommune.

Prøvelse ved domstolen (Søgsmålsvejledning)

Hvis I ønsker, at domstolene skal tage stilling til kommunens afgørelse eller til vores afgørelse i klagesagen, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder efter modtagelsen af denne afgørelse, jf. privatvejslovens § 88a.

Vi forbeholder os ret til at offentliggøre denne udtalelse på vores hjemmeside i anonymiseret form under iagttagelse af databeskyttelsesforordningen⁷ og databeskyttelseslovens⁸ bestemmelser.

⁷ EP og Rfor 2016/679/EU af 27. april 2016 – med virkning fra 25. maj 2018

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=DA>

⁸ Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=201319>